

Na osnovu člana 58. Pravila studiranja na trećem (III) ciklusu studija na Univerzitetu u Bihaću, Odluka broj 06-6307/2014., od 02.10.2014 godine, a u vezi sa Elaboratom poslijediplomskog (doktorskog) studija tehničkih nauka „Savremene proizvodne tehnologije“, po projektu Tempus EQADE, Nastavno naučno vijeće Tehničkog fakulteta u Bihaću, na prijedlog Vijeća doktorskog studija, na sjednici održanoj 20.03.2018. godine donosi:

P R A V I L N I K **o prijavi, izradi i odbrani doktorske disertacije**

I Opšte odredbe

Član 1.

Ovim Pravilnikom se bliže uređuje postupak i uvjeti za prijavu, izradu i odbranu doktorske disertacije na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Bihaću.

Član 2.

Doktorska disertacija je rezultat originalnog naučnog rada doktoranta u određenoj naučnoj oblasti kojim se daju novi naučni rezultati i doprinosi razvoju naučne misli, a izražava se odgovarajućim brojem ECTS bodova.

Član 3.

Treći ciklus studija sastoji se od sljedećih postupaka i radnji:

- izbora uže naučne oblasti i potencijalnog mentora (akadenskog savjetnika),
- pohađanja nastave i polaganja obaveznih i izbornih modula,
- individualnog istraživačkog rada i prijave Projekta doktorske disertacije
- izrade i javne odbrane Projekta doktorske disertacije
- prijava i odobrenja teme doktorske disertacije
- rada s mentorom i izrade doktorske disertacije,
- odobrenja odbrane i javne odbrane doktorske disertacije.

Član 4.

Studijski program trećeg ciklusa studija izvodi se realizacijom nastavnog procesa, individualnog naučno-istraživačkog rada i verifikacijom istog, te izradom i odbranom doktorske disertacije.

Nastavni proces se izvodi kroz predavanja, seminare, konsultacije, te druge utvrđene oblike nastave. Oblik nastave koji će se izvoditi zavisi od broja studenata koji prisustvuju izvođenju nastave, o čemu konačnu odluku donosi Vijeće dokorskog studija.

II Izbor uže naučne oblasti i potencijalnog mentora

Član 5.

Kandidat prilikom upisa na doktorski studij, a najkasnije do kraja I semestra predlaže Vijeću doktorskog studija užu naučnu oblast u okviru koje će se raditi tema doktorske disertacije i potencijalnog mentora (akadenskog savjetnika).

Prilikom predlaganja potencijalnog mentora kandidat je u obavezi priložiti pismenu saglasnost istog o prihvatanju potencijalnog mentorstva.

Član 6.

Vijeće doktorskog studija, nakon provedene rasprave utvrđuje užu naučnu oblast i akademskog savjetnika (potencijalnog mentora) za svakog kandidata na doktorskom studiju.

III Pohadanje nastave i polaganje obaveznih i izbornih modula

Član 7.

Obavezni moduli/predmeti proširuju opća znanja kandidata iz studijske oblasti u funkciji izabranog studijskog programa i oni su zajednički za sve kandidate na doktorskom studiju

Član 8.

U zavisnosti od izabrane uže naučne oblasti uz saglasnost akademskog savjetnika (potencijalnog mentora) kandidat bira izborne module koji proširuju znanje kandidata u izabranoj naučnoj oblasti.

Član 9.

Nastavni proces se izvodi I i II semestar, a kandidat nakon položenih obaveznih i izbornih modula stiče 60 ECTS bodova.

Konačana ocjena zavisi od prikupljenih bodova, a isti se prikupljaju tokom predavanja i ispita na sljedeći način:

- Interaktivnost kandidata	20 bodova,
- Izrada seminarskog rada	30 bodova,
- Prezentacija i odbrana seminarskog rada	20 bodova,
- Usmeni ispit	30 bodova.

IV Individualni istraživački rad i prijava Projeketa doktorske disertacije

Član 10.

Kandidat u toku III semestra, u saradnji sa potencijalnim mentorom prijavljuje vijeću doktorskog studija prijedlog Projekta doktorske disertacije u kojem navodi okvirni koncept teme doktorske disertacije, pristup izradi disertacije, metode i očekivane rezultate.

Prijava projekta treba biti kratka, jasna i koncizna, te u skladu sa prethodnim stavom.

Član 11.

Vijeće doktorskog studija formira komisiju od tri člana koja razmatra prihvatljivost prijedloga Projekta doktorske disertacije i određuje nastavnika, potencijalnog mentora koji će usmjeravati kandidata kod pripreme projekta.

Komisija vijeća sačinjava izvještaj o prihvatljivosti Projekta doktorske disertacije i predlaže nastavnika, potencijalnog mentora i isti dostavlja Vijeću doktorskog studija na razmatranje.

Vijeće doktorskog studija donosi Odluku o prihvatanju/neprihvatanju Projekta doktorske disertacije i o istoj obavještava kandidata i potencijalnog mentora.

Član 12.

Za uspješnu Prijavu projekta kandidat na ime Individualnog istraživačkog rada I ostvaruje 24 ECTS boda, objavom rada iz područja istraživanja na relevantnoj međunarodnoj naučnoj konferenciji ili časopisu dodatnih 6 ECTS kredita.

Potencijalni mentor je u obavezi sačiniti Izvještaj o individualnom istraživačkom radu kandidata iz prethodnog stava Vijeću doktorskog studija na usvajanje.

Član 13.

Kandidat je u obavezi, najkasnije do kraja IV semestra da izradi Projekt doktorske disertacije i uz pismenu suglasnost potencijalnog mentora istu dostavi vijeću doktorskog studija u daljnju proceduru.

Član 14.

Vijeće doktorskog studija predlaže Naučno-nastavnom vijeću Tehničkog fakulteta komisiju od 5 članova za javnu odbranu Projekta doktorske disertacije, koja nakon uspješno odbranjenog Projekta i prijave teme doktorske disertacije sačinjava Izvještaj o ocjeni naučne zasnovanosti teme doktorske disertacije i podobnosti kandidata i mentora za predloženu temu.

U komisiji mora biti najmanje tri člana iz uže naučne oblasti teme doktorske disertacije, od čega najmanje jedan član mora biti izvan fakulteta, odnosno Univerziteta u Bihaću, dok je potencijalni mentor također član komisije.

Potencijalni mentor nema pravo na novčanu naknadu za rad u komisiji.

Konačnu imenovanje komisije, na prijedlog NNV fakulteta vrši Senat Univerziteta u Bihaću.

Član 15.

Vijeće doktorskog studija stavlja na javni uvid Projekt doktorske disertacije 30 dana prije Javne odbrane Projekta.

Svi zainteresirani subjekti mogu dostaviti komisiji svoje pisane primjedbe i sugestije do početka Javne odbrane Projekta.

Komisija će nakon odlučivanja donijeti odluku koji će od pristiglih primjedbi i sugestija na osnovu okvirne teme Projekta biti javno prezentirani i raspravljani.

Član 16.

Radna verzija Projekta doktorskog studija obavezno sadrži okvirni naslov teme doktorske disertacije, obrazloženje teme (predmet i cilj istraživanja), prethodna istraživanja na predloženu temu, polaznu hipotezu disertacije i eventualne pod hipoteze, strukturu rada, naučne metode istraživanja, očekivani naučni doprinos disertacije, te literaturu koja će biti korištena u toku izrade disertacije.

Član 17.

Sekretar vijeća doktorskog studija otvara postupak javne odbrane i predstavlja kandidata, članove komisije i potencijalnog mentora.

Potencijalni mentor otvara postupak prezentacije uvodnim govorom o samoj problematici Projekta doktorske disertacije, nakon čega kandidat prezentira Projekt u trajanju do 30 min.

Članovi komisije mogu u formi dijaloga prekidati kandidata prilikom prezentacije, tražeći dodatna pojašnjenja.

Opravdane primjedbe i sugestije članova Komisije, kao i pristigle primjedbe i sugestije zainteresiranih subjekata koje su blagovremeno dostavljene i prihvaćene od strane Komisije kandidat je dužan ugraditi u finalni Projekt najkasnije u roku od 30 dana od dana javne odbrane Projekta.

Komisija sačinjava Izvještaj o Javnoj odbrani Projekta i isti dostavlja Vijeću doktorskog studija na usvajanje.

Član 18.

Za uspješnu obranu Projekta kandidat na ime Individualnog istraživačkog rada II ostvaruje 24 ECTS boda, objavom rada iz područja istraživanja na relevantnoj međunarodnoj naučnoj konferenciji ili časopisu dodatnih 6 ECTS bodova.

Potencijalni mentor je u obavezi sačiniti Izvještaj o individualnom istraživačkom radu kandidata iz prethodnog stava Vijeću doktorskog studija na usvajanje.

V Prijava i odobrenje teme doktorske disertacije.

Član 19.

Kandidat stiče pravo da prijavi temu doktorske disertacije ukoliko je položio sve module/predmete, ispunio sve obaveze predviđene studijskim programom za prve dvije godine doktorskog studija, te uspješno odbranio Projekt doktorske disertacije.

Član 20.

Kandidat podnosi prijavu teme doktorske disertacije, sa dokazima o ispunjenosti uslova za prijavu iste Vijeću doktorskog studija.

Prijava teme doktorske disertacije sadrži:

- radni naslov teme doktorske disertacije,
- predmet i cilj rada,
- osnovne hipoteze rada,
- naučne i eksperimentalne metode istraživanja,
- uži istraživački domen,
- detaljan pregled prethodnih istraživanja iz područja teme,
- ime nastavnika koga predlaže za mentora, sa njegovim referencama,
- pismenu saglasnost nastavnika da prihvata mentorstvo,
- ovjerenu izjavu da predloženu temu nije prijavio na drugoj visokoškolskoj ustanovi u zemlji ili inostranstvu,
- strukturu doktorske disertacije,
- očekivani naučni doprinos disertacije,
- prijedlog literature koja će biti korišten tokom irade disertacije.

Uz prijavu teme doktorske disertacije kandidat prilaže:

- CV,
- spisak objavljenih naučnih i stručnih radova iz naučne oblasti iz koje se prijavljuje tema doktorske disertacije,
- dokaz o položenim modulima i stečenim ECTS bodovima,
- korigovani Projekt doktorske disertacije,
- dinamiku i prijedlog finansijskog plana izvođenja doktorske disertacije.

Član 21.

Ispunjenost uvjeta za prijavu teme doktorske disertacije razmatra i utvrđuje Vijeće doktorskog studija.

Nakon utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za prijavu teme doktorske disertacije, Vijeće doktorskog studija zadužuje komisiju iz člana 14 ovog Pravilnika da za naučno-nastavno vijeće fakulteta pripremi Izvještaj o podobnosti, teme, kandidata i mentora predložene doktorske disertacije u roku od 30 dana od donošenja odluke.

Član 22.

Komisija za ocjenu naučne zasnovanosti teme doktorske disertacije i podobnosti kandidata i mentora za predloženu temu dužna je u svom izvještaju da posebno analizira:

- naučni pristup problemu doktorske disertacije i procjenu očekivanog naučnog doprinosa krajnjeg ishoda disertacije,
- u kojoj mjeri obrazloženje predmeta, metoda i cilja disertacije uvjerljivo upućuju da je predložena tema od značaja za razvoj nauke,
- da li iz obrazloženja teme doktorske disertacije proizilazi zaključak da je u pitanju originalna istraživačka ideja ili pak originalna naučna analiza problema,
- usklađenost definicije predmeta istraživanja, osnovnih pojmova, predložene hipoteze, korištenja istraživačkih metoda, izvora podataka, metoda analize i planiranja eksperimenta sa naučnim kriterijima uz poštivanje naučnih principa pri izradi konačne verzije doktorske disertacije.
- pregled naučno-istraživačkog rada kandidata,
- analiza kompetentnosti predloženog mentora,
- da li predložena literatura korespondira sa temom doktorske disertacije.

Član komisije može da ne potpiše izvještaj, odnosno da izdvoji i obrazloži svoje mišljenje, ukoliko nije suglasan sa sačinjenim izvještajem.

U slučaju iz prethodnog stava NNV fakulteta i Senat Univerziteta u Bihaću razmatraće izvještaj u koliko je isti potpisan od Većine članova komisije.

Član 23.

Izvještaj komisije iz prethodnog člana se dostavlja na usvajanje naučno-nastavnom vijeću fakulteta.

Konačno odobrenje teme doktorske disertacije, podobnost kandidata i predloženog mentora daje Senat Univerziteta u Bihaću na prijedlog NNV fakulteta o prihvatanju teme, podobnosti kandidata i predloženog mentora doktorske disertacije.

VI Rad s mentorom i izrada doktorske disertacije

Član 24.

Fakultet je dužan ustupiti sve svoje materijalne resurse, koje ima na raspolaganju kandidatu i mentoru za individualni istraživački rad, izvođenje eksperimentalnih istraživanja i i analizu dobivenih rezultata.

Član 25.

Mentor se bira iz reda vanrednih i redovnih profesora, članova akademije nauka, te profesora u zvanju emeritusa iz uže naučne oblasti doktorske disertacije.

U slučaju multidiscipliniranosti teme doktorske disertacije mogu se utvrditi i dva mentora.

Jedan mentor može da vodi najviše tri doktoranta istovremeno.

Član 26.

Potencijalni mentor, odnosno mentor svoj rad s kandidatom na doktorskom studiju pravda Izvještajem o radu na individualnom istraživačkom radu Vijeću dokorskog studija na osnovu čega mu se priznaje:

- maksimalno 30 časova na Individualnom istraživačkom radu I,
- maksimalno 30 časova na Individualnom istraživačkom projektu II,
- maksimalno 10 časova na Individualnom istraživačkom radu III
- maksimalno 30 časova na pisanju doktorske disertacije.

Ukupan broj priznatih sati utvrđuje Vijeće dokorskog studija u procesu prihvatanja izvještaja potencijalnog mentora, odnosno mentora.

Ukupan broj sati iz prethodnog stava ostaje isti i u slučaju multidisciplinarne teme i dva mentora.

Član 27.

Prilikom izrade doktorske disertacije kandidat je u obavez pridržavati se Upustva o izradi doktorske disertacije na Tehničkom fakultetu u Bihaću koja je dostupna na web stranici fakulteta.

Član 28.

Kandidat dostavlja radnu verziju doktorske disertacije mentoru na pregled i stručnu ocjenu, uz dokaz da ima objavljen ili prihvaćen za objavljivanje najmanje jedan rad u časopisu sa imoakt faktorom iz područja teme doktorske disertacije.

Mentor doktorske disertacije ocjenjuje radnu verziju doktorske disertacije na način da sa kandidatom detaljno razmotri sva poglavlja u disertaciji, te ispravi eventualne greške kod prikazivanja i tumačenja rezultata i zaključaka doktorske disertacije.

Član 29.

Kada mentor u potpunosti prihvati radnu verziju disertacije, podnosi izvještaj Vijeću dokorskog studija o individualnom istraživačkom radu III kandidata, objavi rada u relevantnom časopisu sa impakt faktorom i okončanju pisanja doktorske disertacije, s prijedlogom da se ide u proceduru odbrane doktorske disertacije.

Za uspješno prihvaćenu temu doktorske disertacije kandidat ostvaruje pravo na ime Individualnog istraživačkog rada III 10 ECTS bodova, objavljen ili prihvaćen rad iz područja teme u časopisu sa impakt faktorom, dodatnih 10 ECTS bodova i za uspješno napisanu i odbranjenu doktorsku disertaciju 40 ECTS bodova.

VII Odobrenje odbrane i Javna odbrana doktorske disertacije

Član 30.

Vijeće dokorskog studija razmatra Izvještaj mentora i dostavlja Naučno-nastavnom vijeću fakulteta prijedlog za usvajanje/neusvajanje istog sa prijedlogom članova komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.

Komisija broji 5 članova, od kojih je najmanje troje iz uže naučne oblasti teme doktorske disertacije, najmanje jedna član izvan Univerziteta u Bihaću, pri čemu je i mentor član komisije.

Komisija može imati i zamjenskog člana, a ako je tema disertacije multidisciplinarna komisija broji 6 članova.

Mentor nema pravo na novčanu naknadu za rad u komisiji.

Član 31.

Prilikom predlaganja članova komisije mora se voditi računa o njihovim referencama i kompetentnosti za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.

Konačnu odluku na sastav komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije daje Senat Univerziteta u Bihaću na prijedlog NNV fakulteta.

Član 32.

Komisija za ocjenu i odbranu doktorske disertacije je dužna u roku od 90 dana da sačini Izvještaj o ocjeni i odbrani doktorske disertacije i isti dostavi Vijeću dokorskog studija na razmatranje.

Član komisije može da ne potpiše izvještaj, odnosno da izdvoji i obrazloži svoje mišljenje, ukoliko nije suglasan sa sačinjenim izvještajem.

U slučaju iz prethodnog stava NNV fakulteta i Senat Univerziteta u Bihaću razmatraće izvještaj u koliko je isti potpisan od Većine članova komisije.

Član 33.

Vijeće doktorskog studija razmatra izvještaj i dostavlja prijedlog o usvajanju/neusvajanju Izvještaja o ocjeni i odbrani doktorske disertacije sa prijedlogom datuma javne odbrane doktorske disertacije Naučno-nastavnom vijeću fakulteta.

Naučno-nastavno vijeće fakulteta usvaja prijedlog Vijeća doktorskog studija i dostavlja isti Senatu Univerziteta u Bihaću na konačno potvrđivanje.

Član 34.

Kandidat može pristupiti Javnoj odbrani nakon javnog oglašavanja termina javne odbrane doktorske disertacije u dnevnim novinama, te na web stranicama fakulteta i univerziteta i davanju na uvid uvezane verzije doktorske disertacije minimalno 30 dana prije javne odbrane.

Svi zainteresirani subjekti mogu dostaviti komisiji svoja pitanja ili prigovore u pisanoj formi do početka Javne odbrane doktorske disertacije.

Komisija će nakon odlučivanja donijeti odluku koja će od pristiglih pitanja na osnovu okvirne teme doktorske disertacije biti javno postavljena prilikom odbrane disertacije. Na sve pristigle prigovore komisija je u obavezi odgovoriti subjektima koji su ih postavili.

Član 35.

Sekretar Vijeća doktorskog studija otvara javnu odbranu, predstavljajući temu, kandidata, mentora i članove komisiji prisutnim na javnoj odbrani doktorske disertacije.

Predsjednik komisije upoznaje prisutne o proceduri prihvatanja teme doktorske disertacije i daje kratku biografiju kandidata.

Mentor doktorske disertacije daje kratki pregled doktorske disertacije, osvrćući se na rezultate istraživanja i postignuti naučni doprinos doktorske disertacije.

Kandidat prezentira doktorsku disertaciju u trajanju do 45 minuta, pri čemu ga članovi komisije ne prekidaju.

Nakon kratke pauze po završetku prezentacije doktorske disertacije Predsjednik komisije upoznaje prisutne o pristiglim pitanjima i prigovorima zainteresiranih subjekata, a čije je javno razmatranje prihvatila komisija za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.

U procesu postavljanja pitanja mentor u principu ne postavlja pitanja kandidatu.

Član 36.

Po okončanju ispitivanja kandidata na javnoj odbrani komisija se povlači i sačinjava zapisnik o uspješnoj odbrani doktorske disertacije koji Predsjednik komisije javno saopštava prisutnim na javnoj odbrani doktorske disertacije, u kom se naglašava zahtjev NNV-u fakulteta i Senatu Univerziteta u Bihaću da kandidata promoviraju u doktora tehničkih nauka iz odgovarajuće naučne oblasti.

Zapisnik potpisuju svi članovi komisije, predsjednik i sekretar vijeća doktorskog studija i isti se dostavlja fakultetu i Univerzitetu u Bihaću.

VII Prelazne i završne odredbe

Član 37.

Uspješnom odbranom doktorske disertacije kandidat stiče pravo na javnu promociju u naučno zvanje doktora tehničkih nauka.

Svečana promocija se organizira na godišnjicu Univerziteta u Bihaću, a obavlja je Rektor univerziteta.

Član 38.

Ukoliko u toku procesa sticanja diplome doktora tehničkih nauka bude odbijen izvještaj o javnoj odbrani Projekta doktorske disertacije, ili prijavi teme doktorske disertacije ili ocjeni i odbrani doktorske disertacije smatra se da je kandidat neuspješno okončao svoj doktorski studij na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Bihaću.

Član 39.

Diploma o naučnom nazivu doktora tehničkih nauka oglašava se ništavnom u slučaju da se nakon uspješne odbrane doktorske disertacije utvrdi da doktorska disertacija nije rezultat originalnog naučnog rada doktoranta.

Postupak poništavanja diplome obavlja se saglasno odredbama Zakona.

Član 40.

Kandidat je u obavezi uspješno okončati doktorski studij u roku od 4 akademske godine od dana upisivanja doktorskog studija.

Izuzetno se na zahtjev kandidata koji studiraju uz rad može produžiti rok završetka doktorskog studija još jednu akademsku godinu, o čemu konačnu odluku donosi Senat Univerziteta u Bihaću.

Član 41.

Odredbe Pravilnika o prijavi, izradi i odbrani doktorske disertacije primjenjuju se za sve kandidate koji su temu doktorske disertacije prijavili nakon stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Član 42.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja od strane Senata Univerziteta u Bihaću, na prijedlog Tehničkog fakulteta i bit će objavljen na web stranici fakulteta.

